

„EDINOST“

Izhaja enkrat na dan, razun nedelj in praznikov, ob 4. uri pop. — Naročnina znaša: za vse leto 24 K, za pol leta 12 K, za četrt leta 6 K in za en mesec 2 K. — Naročnino je plačevati naprej. Na naročbe brez priložene naročnine se, upravištvo ne ozira.

Po tobakarnah v Trstu se prodajajo posamične tevilke po 6 stot. (3 nč.); izven Trsta pa po 8 st.

Telefon številka 870.

Edinost

Glasilo političnega društva „Edinost“ za Primorsko.

V edinosti je moč!

Oglasi

se računajo po vrstah v petitu. Za večkratno naročilo s primernim popustom. Poslana, osmrtnice in javne zahvale, domači oglasi itd., se računajo po pogodbi. — Vsi dopisi naj se pošiljajo uredništvu. Ne frankovani dopisi se ne sprejemajo. Rokopisi se ne vračajo. Naročnino, reklamacije in oglase sprejema upravištvo v ulici **Molin piccolo št. 3. II. nadstr.** Naročnino in oglase je plačevati loco Trst.

Uredništvo in tiskarna: ulica Carintia št. 12.

Otvoritev Narodnega doma pri sv. Ivanu

dne 7. junija l. 1903.

(D dalje.)

Stololavoratelj je bil predsednik konsumnega društva, g. Ivan Marija Vatovec, ki je v lepih besedah pozdravil udeležence ter izrazil željo, da bi teh par ur preživeli v pravem skupnem veselju.

V imenu slavnostnega odbora je pozdravil udeležence g. A. Germek in je izvajal, da je današnji dan pomemben dan za naš sv. Ivan iz s tem za vse tržaško Slovenstvo. Tu je dom, v katerem smo mi gospodari. Tu hočemo delovati — je vskliknil govornik — na čast sebi in — vam vsem!

Veselični odsek je razmišljal in se posvetoval, ali naj bi obdržali to slavnost ali jo odložili vsprito žalostnih dogodkov, ki nas vznemirjajo? Slednjič smo se odločili za slavnost. In zdi se mi, da smo prav pogodili. Saj vidim tu zastopano vse Slovenstvo mesta in okolice. In menda se še ni dogodilo, da bi bilo vseh 6 zastopnikov naše okolice zbranih ob taki priliki. Njim velja naš poseben pozdrav. (Ploskanje in živio-klici.) S posebnim zadoščenjem pozdravljamo še posebej g. Mandića (Ponovni živio-klici.) kakor narodnega zastopnika iz Iste in kakor voditelja tržaških Slovencev. (Viharno pozdravljanje od strani vseh navzočih.) Slednjič pozdravljamo dole zastopnike raznih društev in še posebej zastopnike tržaškega slovenskega novinstva. (Odobranje in živio-klici.)

Prvi govornik je bil na to g. dr. G. Gregorin, zastopnik III. okoličanskega okraja v mestnem svetu in deželnem zboru tržaškem. Govornik je izvajal v glavnem:

Predragi mi Svetoivančani! Častita družba! Dovoljeno mi bodi, da se v imenu svojih tovarišev poslanec oziroma svetovalec najpriredneje zahvalim na prijaznem pozdravu iz rodoljubnih sre. Sv. Ivan je prvi dvignil našo narodno zastavo in jo vsikdar ponosno nosil. Vaše delo je bilo vsikdar naravno od rodoljubne narodne misli. Tudi mi zastopniki smo le vojaki v naši narodni vojski, le da se borimo na svojem pozorišču, na svoj način. Ali vsem nam je vodilna ideja ista.

Vsprejeli ste nas, kakor vsprejemlje brat brata. Danes smo došli, da se veselimo z Vami na otvoritvi vašega narodnega doma. Taki domi so v obče velike važnosti, posebno pa še v krajih z mešanim prebivalstvom. Ali z doživanjem tega doma nikakor ni spojena vaša narodna natoga. To je še le etapa na potu, ki vodi dalje do narodne in gospodarske organizacije. Tu se bodo užigale iskre, da bodo švigale na okolo ter užigale ljubezen in skrb za napredek naroda. Z dograditvijo narodnega doma ste se obvezali, da boste nadaljevali svoje dosedanje uspešno delo, da boste negovali dalje čustva, ki ste jih širili do sedaj. Vaša dolžnost je sedaj, da vzdržujete ta dom — ali ne le poslopje, to zidovje, ampak narodni dom v srceih! (Viharno aplavz in živio-klici.)

Tu bo donela naša pesem, tu boste prirejali predstave, tu boste v igrokazih slikali naše življenje. Tu morate praktično izvajati misel naše gospodarske osamosvoje. (Vseobče pritjevanje.) V naših narodnih domih moramo kazati praktično delo na gospodarskem polju. (Ponovno pritjevanje.) Življenje naroda je podobno življenju otroka. Otroku sedaj igrača v roke; deček se mora že oprijemati resnega dela, mora hoditi v šolo. Mladenič in mož mora nositi težo skrbi vsakdanjega življenja. Tudi narod ne more živeti od same pesmi in živio-klicev. (Burno pritjevanje in ploskanje.) Mi Slovenci kakor narod smo že prekoračili prvo detinsko in

stopamo v resno možko dobo. Nastopila je za nas doba resnega dela. (Pritjevanje.) Baviti se nam je s težavnim problemom, kako rešimo narod gospodarskega pogina (Frenetičen aplavz), da bo, stječi na trdni gospodarski podlagi, mogel kljubovati vsem nevarnostim in vsem sovražnikom, katerih imamo mnogo, mnogo.

V tej nadi, torej, da bo ta dom zavestni nar dan misli in misli gospodarske osamosvoje, da bo osrednja točka delovanju na narodno-političnem, gospodarskem polju in kulturnem polju, napijam društvu, ki je vgradilo ta dom, napijam njim, ki toli uspešno vodijo to društvo in napijam vsem rodoljubnim Svetoivančanom. (Vsa družba se je dvignila in priredila govorniku navdušeno ovacije.)

Naslednji govornik je bil gosp. prof. Mandić. Njega govor smo že priobčili v številki od ponedeljka.

Svetoivančan g. Mare je v skromnih, ali iskrenih besedah napil predsedniku konsumnega društva, gospodu Ivanu Mariji Vatovecu, ki je bil vsikdar, v dobrih in hudih časih, zvest zaščitnik temu društvu. (Glasno nazdravljanje gospodu Vatovecu od vseh strani.)

V imenu navzočih novinarjev se je zahvalil na pozdravu gospod Ante Štemberger.

Z veseljem vraim prijetno dolžnost, da se v imenu slovenskih in hrvatskih časnikarjev zahvalim g. predsedniku veseličnega odbora na lepem pozdravu in na toplih, rodoljubnih besedah. Naše časnikarstvo zna, kakove važnosti so »Narodni Domi«. Dokler smo bili goloroki, nam je bila silna težka borba za naš narodni obstanek, in je tudi pravo čudo, da nismo opešali in propali v težkem, nejednakem boju. Ali ona nevarna doba je že za nami! Prišli smo že v p. ložaj, ko lahko gledamo s ponosom okoli sebe, ko smemo že kazati na svoje narodno imetje — skromno sicer in malo, ali nam tako milo, ker je — naše! (Živio-klici.) Sedaj potrebujemo hrambo, kamor bi spravljali, kar smo si pričorili s težko muko. — Potrebujemo tudi prostorov, kjer bi se odpočili po težkem boju — potrebujemo krajev, kjer bi vzgajali svoj mladi naraščaj: one naše mlade slovenske sokoliče in sokolice. Vsemu temu so namenjeni naši »Narodni domi«. Vsak naš »Narodni dom«, kjer koli se vidi, svedoči in kliče, da biva okoli njega slovenski narod, ki si je že nekaj priboril, ki ima že več ali manje trdnjo podlago svojega gospodarskega in političnega položaja!

Sv. Ivan, ta trdi, skaloviti temelj vsemu Slovenstvu v Trstu in okolici, odpira danes svoj ponosni »Narodni dom« in postavlja s tem sebi in vsem nam pravo slovensko trdnjavo ob velikem, svetovnem tržaškem mestu. Ta tla so naša — po zgodovini, po naravi in po narodni posesti. Mesto Trst je zrastle na slovenski njivi (Etnuzijastično pritjevanje) in po žilah ogromne večine tržaških meščanov se pretaka slovenska in hrvatska kri. A tudi, ko ne bi bilo vsega tega, mora biti Trst naš, ker je vsa okolina okoli njega naša, a naša je tudi vsa zemlja nepretargano daleč in daleč za njim. Tako sili sama narava Trst, da prizna svoj slovenski značaj. (Ponovno pritjevanje.)

In vreden je ta Trst našega naroda in naših žrtev. On je na zemlji bogati in lep, položaj njegov nam odpira nevsahljiv vir narodne veličine in narodnega blagostanja. — Mi imamo sicer tudi tam v sredi slovenske zemlje lepih in divnih krajev, ali nobeden od njih se ne more meriti z našim Trstom.

Morje, to lepo in široko morje, dela narode s svetom. Zato je tudi za nas Slovence Trst naša narodno okno, skozi katero gledamo v dolgi in široki svet. (Viharno odobranje.)

Mi imamo v Trstu tudi drugodnje sosesede-sodeželane, Italijane. Tudi oni niso na varnem pred onim sovragom, ki nas zatira toliko let. (Frenetičen dolgotrajen aplavz. Razno vsklikanje.) Razmerje med nami in Italijani ni dobro, ali ne po naši, ampak po njihovi krivdi. A priti moradan, ko se sporazumemo, kerv nevarnosti je glavna naša, a tudi njihova! (Hrupno odobranje.)

Zbrali smo se danes z vrednimi in poštenimi zadrudniki svetoivanskega gospodarskega društva, da v miru in ljubezni proslavimo lepi narodno-družinski praznik.

A ta naš sestanek ni zadnji, ampak je še le dober začetek našega krepkega in odločnega narodnega nastopa. Tu bodi ognjišče, od koder izviraj narodno navdušenje, narodna požrtvovalnost, a tudi pravi mir in bratovska ljubezen med vsemi slovenskimi ljudmi! Zato bodi blagoslovljen vsakdo, kdor pride v slovenskem imenu v te divne prostore! Blagoslovljeni zadrudniki, ki so nam vzdignili ta »Dom«, blagoslovljeni vsi narodni boritelji, ki se bodo v njem odpočivali! Blagoslovljeni narodni delavci, ki bodo na tem mestu zbirali novih moči za narodno delo! Blagoslovljena posebno naša mladina, ki se bo tukaj, na ognjišču »Narodnega doma«, navdušavala, učila in vzgajala! A blagoslovljeni naj bodo tudi vsi oni naši pošteti sodeželani Italijani, ki pridejo k nam v znamenju miru in ljubezni ter nastopijo skupno z nami protisvojem u in našemu dednemu sovragu! — (Demonstrativen aplavz.)

Vesel sem, da morem v imenu slovenskih in hrvatskih časnikarjev vzdigniti čašo in napiti vrlim zadrudnikom svetoivanskega gospodarskega društva in vsem vrlim in rodoljubnim svetoivanskim Slovincem. Živel! (Dolgotrajni živio-klici.)

Zastopnik V. okoličanskega okraja, g. Ivan Gorup, je izvajal:

Lepo je izvajal moj tovariš gospod dr. Gustav Gregorin, da narodu, dokler je v svoji mladosti, treba dajati najprej zabave, potem pa, prestopivšemu v dobo resnosti, ga treba navajati na delo za gmetni prosep. Tako treba v sedanjih težkih dobah. Dosedaj nas je trlo ubožstvo, gospodarska mizerija. Zato so nas sovražniki mogli tlačiti pod svoje noge. Bili smo njihovi sužnji, ker smo bili siromaki. (Glasna pohvala.) A kdor se je enkrat povzdignil gmetno, kdor ni več suženj v gospodarskem pogledu — mora biti še le ponosen na svojo narodnost. (Aplavz. Klici: Tako je!)

Naša gospodarska društva so se jela ugodno razvijati. Ali da bo ta naša akcija napredovala, moramo skrbeti za izobražbo naroda, moramo kolikor le možno učiti svojo mladino, moramo jo pošiljati v šolo, ker brezomike ne more biti pravega gospodarskega napredka. (Pritjevanje.) In z veseljem priznavam, da se v tem pogledu vendar le obrača na bolje v naši okolici. V tem vidim jamstvo, da bo rastlo zanimanje za racionalno gospodarstvo in za spopolnjenje naše gospodarske organizacije — to mi vzbuja nado v boljšo bodočnost. V tej smeri moramo delovati. Gledati moramo, da bomo s poukom širili v mladini zmisel za gospodarske stvari! V tej nadi napijam gospodarskemu razvoju naše okolice. (Od vseh strani so nazdravljali govorniku na lepem govoru njegovem.)

Zastopnik I. okoličanskega okraja, gosp. Anton Sanci, je v imenu gospodarskega društva v Škedenju izražal svoje veselje na lepem napredku pri sv. Ivanu. Tudi Škedenj se je zavzel za misel gradnje lastnega doma in misel je blizu svojega uresničenja. Tla in poslopje je že kupljeno. Izvršiti treba le še potreba obnovljenja in spopolnjenja. V tem poslopu bodo imela škedenjska društva svoj

dom. Ta društva so zam bila do sedaj izborna šola. Na podlagi dobljenih skušenj naj naša okolica napreduje, naj si ustvarja daljnja potrebna gospodarska društva, naj spopolnjuje svojo narodno in gospodarsko organizacijo. Danes že pa vabi na otvoritev narodnega doma v Škedenju. (Odobranje in pritjevanje.)

Sledil je dr. Otokar Rybář. Tudi njega govor smo že priobčili v številki od ponedeljka. Pripomniti moramo le še, da je ta govor in pa oni g. prof. Mandić napravil najgloblji utis. Vse je dobivalo utis, da je tržaško Slovenstvo glede taktičnega postopanja stopilo v novo črto. In ta utis je bil najugodnejši za vseh straneh. Ob mnogih prilikah in o raznih predmetih sta že govorila gg. prof. Mandić in dr. Rybář, mnoge pohvale sta bila deležna, mnogokedaj so jima že vsklikali rojaki v mestu in po okolici, ali zdi se nam, da nikdar nista bila še tako v soglasju s čutili in željami poslušalcev, kakor v nedeljo pri sv. Ivanu, ko sta vsklikala: **Mi ne bomo poljubljali več šibe, ki nas tepe!... Danes je prepričan ves naš narod od Celoveca do Carigrada, da se moremo zanašati le na se in ne na nikogar drugega!... Mi se ne moremo zanašati na pomoč nikogar!...**

Opis veselice, ki se je vršila po banketu do pozno v noč, smo morali odložiti za prihodnjo številko, ker smo danes v zadregi s prostorom.

Dogodki na Hrvatskem.

O zadnjih manifestacijah in demonstracijah.

I.

Muke in boli bratskega naroda hrvaškega, ki v zadnjih tednih mora z vso bridkostjo spoznavati razjarjajoči pomen besedi, ki jih je izrekel veliki Anglež Shakespeare po ustih bestialnega Jagona v svojem Othellu: »Peit seht mir so leh redlich Volk!« — te muke in boli so našle v sreč našega naroda silno globok odmev, ki se je pojavil z naravno, neodolljivo silo na velikem protestnem shodu v Ljubljani.

S strahom se spominja nemški žurnalist v dunajski reviji »Die Zeit« velike etnološke skupine Slovencev, Hrvatov in Srbov, ki jih je v trenutkih nevarnosti in nesreče mahoma združila ona kri, ki nikdar ni in ne bo voda, češ: nezadovoljni Jugoslavi so velika nevarnost za monarhijo, treba jih je zadovoljiti v narodnem in kulturnem oziru do cela. Dobro! Strinjamo se s tem pametnim predlogom popolnoma, to pa tem bolj, ker smo itak prepričani, da je vsako drugo sredstvo brezuspešno in nas indirektno vodi do istih pravie v narodnem življenju. **Kompaktna narodna masa od Maribora daleč do slovenski Balkan doli se ne da izbrisati z zemljskega površja z borniranimi in korumpiranimi »nemškimi« cunjami a la »Deutsche Wacht«, »Marburger Zeitung« etc.**

Teh listov in njih klik ne upoštevajo, kakor kaže »Die Zeit«, niti misleči nemški duhovi! Le vlada p. l. Koerberja jim grenca limanice — pač žalostno spričevalo za te avstrijske »državnike«!

Neizmerno važen nauk izhaja za Jugoslovane iz gibanja na Hrvatskem. **Složni Hrvatje in Srbi** — to je strah Madjarov, Nemcev in vseh avstroogrskih državnikov, ki so vse do najnovejšega časa našim narodnim težnjam nasprotni sestav opirali ravno na to nasprotje. Kakor bajko iz lepih, davnih dni čitali smo poročila o skupnem nastopanju združene omladine, katero je aklamovalo vse misleče občinstvo, ki ljubi svoj rod tako iskreno.

O da bi bilo to trajno! Da bi vzrasla nova generacija, nova v nazorih o hr-

vatstvu in srbstvu! Dr. Ferri je izrazil v parlamentu javno nam vsem dobro znano resnico, ki nas dela nepremagljive nasproti vsem tiranstvom azijskih divjakov! Nj zastonj tekla kri, ako vzklije iz nje priateljstvo mej Hrvat in Srbi, ker le s tem se začenja nova doba naša zgodovine. Tudi slovenske, naše zgodovine, ki je doslej bila le prepogostokrat — žalostna, ne brez naše krivde, ker usoda vsakega naroda je v njegovih lastnih rokah, ne pa v predveži mogočnih gospodov.

O tem prihodnjič.

O protestnem shodu v Št. Petru pri Gorici prinaša »Gorica« daljše poročilo. Radi pomanjkanja prostora smo morali napravljene izvadke odložiti za prihodajo številko.

Pomoč iz Amerike. Posl. Biankini je prejel od Hrvatov v Ameriki 5000 K za zastale padlih žrtev.

Narodna stranka in nje — komedija. Poročali smo že, da je tako zvana »narodna stranka« izrekla banu svoje popolno zaupanje. »Information« pa konstatuje, da je bila to gola drzna komija, ker je bila že prej določena v spozumljenju z banom samim, a spoštovana družba vladnih mazelikov ni imela druge naloge, nego da je v dolžni ponižnosti rekla svoj da in amen.

Od te strani more ban dobiti zaupnic kolikor hoče. Zato je temu primerna tudi njihova vrednost! Čim več taci zaupnic, tem bolj bo ban obsodiljen med narodom. A to je odločilno za vsakogar, ki ne pripada družbi — mazelikov!!

Politični pregled.

V Trstu, 10. junija 1903.

Državni zbor. — Zbornica poslancev. — Vso večerajšjo sejo poslanske zbornice je zavzela razprava o nujnem predlogu poslanca Klofača glede balkanskega vprašanja. Utemeljevalni govor posl. Klofača priobčujemo na drugem mesru. V popolnjenje istega dodajemo tukaj, da je govornika tekom njegovega razsežnega in pomembnega govora večkrat z mejklici prekinjeval posl. Glöckner, ki je mej drugim vskliknil, da je Klofačev govor veleizdajalski.

Za posl. Klofačem je govoril dalmatinski poslanec vit. Vuković, ki je menil, da je poseben dogovor med Avstrijo in Rusijo glede balkanskega vprašanja nezdržljiv z berlinsko pogodbo in je zahteval, naj bi avstrijska vlada v večji meri izvrševala svoj vpliv na balkansko politiko. Stavil je na to sledeči dodatni predlog: »Vlada se pozivlja, naj zbornici pojasni, v koliko avstrijska država, kakor glavna nositeljica skupnih stroškov, po ministerskem predsedniku izvršuje pristojeci jej ustavni vpliv na vnanjo politiko?!«

Ministerski predsednik dr. Koerber je odgovarjal, da je nedvomno, da so vse evropske velesile složne v tolmačenju berlinske pogodbe, ker odobrujejo postopanje Avstrije in Rusije ob vprašanju reform v Macedoniji. Vsekakor da so avstrijsko ruski predlogi glede reform v okviru berlinske pogodbe, kar da priznava sam sultan in se tudi lojalno trudi, da bi iste izvel in da bi zboljšal upravo.

Govornik je povdarjal na to zasluge ministra Goluchowskega za dosego avstrijsko-ruskega sporazumljenja. Kar se tiče slikanja balkanskih razmer po poslanca Klofaču, je dejal govornik, da spada Klofačevo pripovedovanje v kraljestvo fantazij. Zatrnil je nadalje, da on v polni meri izvršuje pripadajoči mu vpliv na vnanjo politiko in je izjavil, da so vsa žaljenja, naperjena proti dinastiji in državi, govorjena skozi okno. S takimi napadi da je govornik hotel podati dokaz svojega izrednega poguma. Jaz pa vam zagotavljam — dejal je ministerski predsednik —, da ta žaljenja padajo na tla, kakor pesek, katerega se meče proti skali. Skala je v tem slučaju najvišja cesarska hiša, pesek pa so bile vaše besede.

Po kratki razpravi, v kateri se je posebno odlikoval posl. Glöckner z nesranim žaljenjem junaških macedonskih boriteljev za svobodo, bil je Klofačev nujni predlog odklonjen. Za nujnost so glasovali Čehi in Jugoslovani.

O položaju. Praška »Politik« priobčuje situacijo — sliko, v kateri povdarja, da težišče položaja bo te dni zopet v pogajanjih med vlado in parlamentarnimi strankami v zagotovljenju, da se rešijo proračunski provizorij, carinarski tarif in carinska in trgovinska zveza z Ogrsko. Tudi s češkimi poslanci pride gotovo do pogajanj, ali praški list opozarja vlado, da z grožnjami ne doseže ničesar. Odločilne sklepe stori mladočeški klub še le v zadnjem trenutku in nobeden poslanec se ne sme drzniti, da bi kaj obelodanil o razpravah v klubu in izvrševalnem odboru stranke. Ali v prihodnjem tednu že utegne priti češki klub do končno veljavnih sklepov.

Ako so »Narodni listi« dobro poučeni, potem ne misli dr. Koerber slušati dobrega nasveta praške »Politike«, kajti mladočeško glasilo trdi, da bo Koerber grozil Čehom z maščevanjem. Ob enem da se Koerber pogaja z Nemci o novih koncesijah tem poslednjim v poplačilo za njihovo zvestobo. »Narodni listi« izjavljajo, da bo češka delegacija v sporazumljenju z asrodom vršila svojo dolžnost in bo do skrajnega vztrajala v v najodločnejšem boju proti vladi. Dr. Koerber da zida na pesek, ako meni, da zmore Čehi z malenkostnimi praktikami nasilja. Dokler se dunajski državniki ne odločijo za pošteno spravo s Čehi, ne pride do pomirjenja v državi.

Poslanec Klofač o balkanskem vprašanju. — Posl. Klofač utemeljeval je v večerajšnji seji poslanske zbornice svoj nujni predlog glede balkanskega vprašanja. Nujni predlog zahteva pojasnila glede vladne politike ob balkanskem vprašanju in vprašuje vlado, zakaj ničesar ne stori v to, da bi se spoštovala berlinska pogodba?!

Utemeljuje svoj predlog, dejal je govornik: Ves balkanski poluotok nahaja se sedaj v perijodi negotovosti. Nihče danes ne ve, kaj se jutri lahko zgodi. Človeška kri teče v potokih. Ječe se napolnjujejo z ljudmi, ki zahtevajo pravico, in ni niti izključena možnost oboroženega posredovanja naše države. In v tako resnih trenutkih naj bi poslanci molčali? Vsaka vojaška akcija stane na milijone denarja in na tisoče človeških življenj; in to je dovoljni razlog, da ne čakamo na delegacije, v katerih itak nima niti eden poslanec toliko poguma, da bi z ministrom za vnanje stvari govoril v tonu, ki bi bil potreben. Avstrijsko javno mnenje, v kolikor se isto tiče balkanskega poluotoka, skuša se prevarjati s pomočjo časnikarskih vesti, ki prihajajo iz kuhinje lažij grofa Goluchowskega. Čas je, da se pretrgajo te mreže lažij. Takozvano svetovno časopisje se je prodalo in priobčuje samo to, kar mu pošilja Goluchowski. Avstrijska politika na Balkanu je še vedno le pangermanska in spleh je avstrijska vnanja politika, istotako kakor notranja, protislovenska. Avstro-ogrski je enostavno agent politike Nemčije, ki se najbolje zreali v nemško-turškem prijateljstvu. Avstro-ogrsko politiko na Balkanu spoznavati je najbolje po razmerah Bosne in Hercegovine. Sredstva avstro-ogrski politike in propagande v teh deželah so nepoštena in brutalna. — Prvi sokrivec avstro-ogrski politike na Balkanu je jezuitski klerikalizem. Avstrija se ne more ločiti od papežstva; pravoslavne cerkve se zapirajo, srbski svečeniki se preganjajo. Tudi mnogo mohamedancev je do skrajnosti nezadovoljnih. Položaj na Balkanu je tak, da more provzročiti evropsko vojno, smrt mnogih tisočev ljudi, propad celih narodov in držav. Skoraj vsega tega gorja na Balkanu je kriva avstrijska politika.

Da bi ščuvala jedne na druge, katolike in pravoslavce, uprizorila je avstro-ogrski vlada l. 1887. v okupiranih deželah pravo Svetojernejsko noč. Prva leta po okupaciji bil je v Sarajeva ruski konzul Bakum, ki je bil po svoji energiji podoben Šerbini. Bosanska vlada ga je nadzorovala po svojih špijonih, a ni se jej posrečilo spraviti ga iz Sarajeva. Neke noči udril je v ruski konzularni urad tat, ki je ukradel vsa pisma. — Obljubilo se je zasledovanje tatu, a vsi znajo, da je mogel tat neoviran bežati v Dalmacijo, kjer se je dobro poročil in bil vsprejet od »Länderbanke«.

Tudi politika Avstrije proti Srbiji je jezuitska. Avstrija si je ustvarila smrtno sovražnike v Srbiji in Bolgariji. Vsa Srbija je preplavljena z avstrijskimi špijoni. Čemu bi sicer avstro-ogrsko odposlanstvo v Belgradu potrebovalo 340.000 kron d'spozicijskega fonda?! V Avstriji je dovoljena vsaka laž, vsaka podlost proti srbski dinastiji. Se-li ne

sramuje grof Goluchowski svojih sleparij? Se-li on ne sramuje svojih plemenitaških svetovalcev? Na Dunaju in v Berlinu se še sedaj niso sprijaznili s zakonom kralja Aleksandra. Nemški cesar je hotel, da bi se bil kralj poročil s kako nemško kneginjo, da bi bil na ta način spravljen Srbijo pod nemški jarem. In Avstrija, čemu se toliko briga za prestolonasledništvo v Srbiji? Zato, ker bi jej hotela usiliti sebi slepoudanega vladarja, kakor se je to zgodilo v Romuniji in na Grškem.

Govornik je nadalje trdil, da se na balkanskem poluotoku ne dogodi nobena podlost, da ne bi imela notri svojih rok tudi Avstrija. — Avstrijska diplomacija je potom svojih agentov v zvezi z nekaterimi načelniki macedonskega gibanja, kateri so zašli v njene mreže. Avstrija ima na Balkanu svoje izzivalne agente. Atentati v Solunu, posebno pa umor ruskega konzula Šerbina, so res čini fanatičnih macedoncev, ali moralna provzročiteljica teh činov je Avstrija. Reforme bi se morale izvesti ne-le v Macedoniji, ampak tudi v Hercegovini. Ali Avstrija ni okupirala teh dežel, da bi tamkaj izvela reforme, marveč zato, da je bližje Soluna.

Na to je Klofač oistro napadal vlado, ki je hotela od turške vlade izposlovati, da bi ista njemu (Klofaču) o njegovem potovanju po Balkanu zabranila vstop v Macedonijo in Staro Srbijo. Avstrijski Nemci menijo, da bi bila za Avstrijo sreča, ako bi se razširila preko Balkana, ali Avstrija nima dovolj moči, da bi zatrla tudi balkanske Slovence. Avstro-ogrski politika morala bi se spremeniti, dokler je še časa za to.

Naša politika — zaključil je govornik — morala bi biti politika poštenega soseda, a ne politika tolovajev. Balkan bo radovoljno odpiral vrata naši industriji, a seveda bo treba po konzularnih uradih nameščati spretno moč in ne nemške in madjarske »gigerle«, kateri so se svojo nedelavnostjo zakrivil, da se je naš izvoz na Balkan skrčil na dva sama predmeta: »františkane in jezuite«.

Italijanski parlament o irredentističnih demonstracijah. V večerajšnji seji italijanske poslanske zbornice govorilo se je o protiaustrijskih demonstracijah po Italiji in o postopanju vlade o teh demonstracijah.

Podtajnik v ministerstvu za notranje stvari, Ronchetti, odgovarjal je na tozadevna vprašanja in interpelacije. Povdarjal je, da je vlada dala zapreti narodno gledališče v Rinau radi dogodivših se demonstracij in izgrediv in ker se je hotelo preprečiti nadaljevanje teh izgrediv. Kar se tiče postopanja redarjev proti demonstrantom, dejal je Ronchetti, da vlada ni kriva, ako so redarji ojaštrje in brezobzirneje postopali, nego jim je bilo zapovedano.

Interpelantje niso bili zadovoljni z odgovorom in so trdili, da so oblastva kriva na postopanju redarstva.

Najglasnejši je bil seveda tudi o tej priliki znani Barzilai, ki je menil, da se je treba veseliti na navdušenju, ki se je polastilo italijanske mladine po dogodkih v Inomestu. Nadalje je menil govornik, da bi bila oblastva morala dovoliti irredentistične demonstracije in omejevati se samo na varovanje inozemskih zastopstev. Povdarjal je, da kljubu vsem prizadevanjem vlade, da zatre in prepreči irredentistične demonstracije, avstrijski oficiozni listi vsrjedno napadajo in preté italijanski vladi. Čital je na to nekaj odstavkov iz nekaterih listov.

Več ali manj jednako so govorili tudi drugi govorniki.

Jako značilen pa je bil nastop socialista Cabrini-ja. Tudi isti je, dasiravno internacijonalec, obsojal vlado, ker nasprotuje irredentističnemu, torej eminentno nacijonalističnemu gibanju. Irredentistično gibanje označil je kakor kulturno delo bratstva in solidarnosti, priporočal irredentistične demonstracije kakor izsiljevalno sredstvo nasproti avstrijski vladi in se nasproti nacijonalcem ponašala tem, da se je podal v Trst govorit za — italijanstvo! Vse to najsi dobro zapomni naši slovenski socialni demokrati posebno za slučaje, ko jih bodo njih nemški in italijanski sodrugi zopet pošiljali v Rusijo in na Hrvaško!

Istotako bi bilo dobro, da bi si ta izvajanja »internacijonalnega« Cabrini-ja zapomnili naši »narodno-napredni in »narodno-

katoliški politiki in iz istih erpili pouk, da niti »internacijonalec« ne smatrajo narodnega vprašanja že zastarelim.

Demonstvacije v Italiji. Iz milanškega »Corriere della Sera« posnemamo:

Genova, 8. junija zvečer. Sinoči so v gledališču »Politeama Genoveses«, ki je bilo polno dijakov in drugega ljudstva, predstavljali »Madama Angot«.

Nastopili so na odru francoski redarji, katere so dijaki namenoma zamenjali za avstrijske redarje ter so jih grdili in zasmehovali na vse mogoče načine in jim klicali: Doli z Radeckim! Iz višave so metali listke v italijanskih barvah z napisi: »Viva Trento! Viva Trieste!« Godba je igrala kraljevo himno, Garibaldijevo in Mamelijevo himno — vse tri so bile silno aplavdirane. — Lože so bile polne častnikov.

Na demonstraciji so sodelovali vsi Gospe so mahale z rutami. Med odmori so igrali italijansko himno.

Redarstvo je ukrenilo velike varnostne odredbe iz strahu, da se demonstranti podajo pod stanovanje avstrijskega konzulata, ki je bil v tem slučaju zavarovan po karabinijerjih in po redarstvu.

Zaprl so ulico »Roma«. Zavrtili so iz iste bližajoče se demonstrante in so bili potem, ko je redarstvo dalo znamenje za razhod, aretirani nekateri dijaki, med katerimi so bili marki Stefano Cattaneo, Angelo Baccini in sin državnega pravdnika Festa. Med drugimi je bil aretiran tudi trentinski študent Renato Meneghelli. Po dvanajsti uri je navstal popoln mir. — Vsi aretiranci so bili na to izpuščeni.

Tržaške vesti.

Dvorni svetnik Trnovec v avdienci. Predvečerajšnjim je bil v avdienci pred cesarjem naš rojak dvorni svetnik g. Bogdan Trnovec.

Radi jutrnjega praznika izide prihodnje izdanje »Edinosti« v petek popoldne ob navadni uri.

Tržaški občinski zastop in procesija »Sv. R. Telesa«. Tržaška mestna delegacija je sklenila, da se jutrajšnje procesije »Sv. R. Telesa« ne udeleži nikako zastopništvo ne mestnega sveta, ne mestnega magistrata. Ta svoj sklep utemeljuje mestna delegacija s tem, da se ni ničesar spremenilo glede dovoljenja nošenja slovenskih cerkvenih zastav v tej procesiji.

Kaj je pa z municipalnimi redarji, z ognjegasci in z mestnim pevskim zborom stolne cerkve? Mari ti vendarle pojdejo na procesijo? Izjava mestne delegacije vsaj ničesar ne omenja o tem.

Ali se gospoda na magistratu polagoma nastopili retirado?

Sad zistema v Primorju. Dne 14. t. m. odkrijejo v Kominu spomenik cesarju Maksimilijanu I. v spomin na pridruženje Kormincev k tedanji Avstriji.

Današnji »Sole« pripoveduje, da tržaška takozvana patrijotična društva niso bila nič kaj disponirana za udeležbo na tej slavnosti. To pa z ozirom na dogodke v zadnjih časih. Radi tega da so bili načelniki teh društev pozvani na namestništvo, kjer se je pritiskalo nanje v zmislu udeležbe. Ta pritisek da je le deloma vspel, kajti trojica teh društev da je odločno odklonila svojo udeležbo.

Ozirom na to notico nam poročajo iz krogov dotičnih društev, da je res, da je v patrijotičnih krogov zavladalo nezadovoljstvo radi čudnega postopanja vladnih krogov v zadnjem času. Nekatera teh društev — zlasti obe veteranski — da se vendar korporativno udeleže slavnosti v Korminu. Druga se sicer ne udeleže korporativno, al zastopna bodo na slavnosti po posamičnikih.

Fakt ostaja torej ta, da je zistem v Primorju ozlovoljil celo že takozvane »patrijotične« kroge, ki vendar niso neposredno pod klavdom tega zistema! Potem si je lahko misliti, kakovo je razpoloženje še le med nami, ko je vendar glavna tendencija tega zistema obrnena proti nam!! Kdo more po takem zameriti, ako mi ostajemo hladni ob takozvanih patrijotičnih slavnostih?! Zdi se nam, da bi se nam — ako bi bili drugačni — porogljivo smejali isti nositelji primorskega zistema!

Kaj je s prošnjami za podeljenje domovinske pravice? Iz delavskih krogov južne železnice nam poročajo, da so več njih že pred kakimi 9 meseci uložili na magistrat prošnje za podeljenje domovinske pravice, a še do danes niso dobili nikake rešitve. Misimo že — tako nam poročajo

— siti tega čakanja. Postopanje gospode na magistratu zapravlja na nas utis, kakor da gospoda brijejo norec iz nas in iz — zakona! Ali je tej gospodi res vse dovoljeno?!

To bi mi radi vedeli. Zato bi se mi radi obrnili naravnost na ministerstvo za pojasnilo. V ta namen zahtevamo tu pred javnostjo, naj nam vrnejo naše prošnje nerešene!!

Državni železniški svet je imel dne 5. t. m. sejo, v kateri je ljublj. župan g. Hribar sprožil nekaj važnih predlogov. Železniški svet je vsprejel županov predlog glede zgradbe novega kolodvora v Ljubljani, kateri svoj predlog je župan natančno obrazložil in utemeljil. Nadalje je železniški svet na predlog župana Hribarja sklenil priporočiti železniškemu ministerstvu, da se po dnevu vozečim brzovlakom na progi Dunaj-Trst priključijo restavracijski vagoni in sprejel županov predlog, naj se dovoli primeren znižanje tarif na korist mlinarski industriji na Kranjskem, da se isti omogoči konkuriranje z ogrskimi mlini v Istri in v Dalmaciji.

Zveza avstrijskih industrijalcev je imela predvčeršnjim zborovanje v Trstu (v borzni dvorani). Na zborovanje je došel tudi namestnik grof Goëss. Sklenili so, da ustanove v Trstu sekeijo te družbe. V imenu mesta je pozdravil zborovalca dr. Venezian. Povdarjal je, da se industrija v Trstu ni tako razvila, kakor je bilo pričakovati, ko je bila odpravljena svobodna luka. Na tem je kriva pomanjkljivost organizacije. Govornik je zagotovil zborovalcem vso podporo mesta za razvoj tržaške industrije.

Govor o potrebi ustanovitve tržaške sekeije je menil zborovalec Demetriji Economo, da bi se s tem lahko zvezala prizadevanja za uravnavo razmer med delavci in delodajalci. Izvolili so izvrševalen odbor 8 členov, a dodali mu še devetega v osebi arzenalekega ravnatelja Kodoitšcha in so pustili še eno mesto prazno za osebo, ki pride v odbor s posebnim ozirom na vprašanje uravnave razmerja med delavci in delodajalci.

Pri čem smo?! Pišejo nam: Kako stoji stvar se slovenskimi nadpisi na in v novem poslopiju tržaškega osrednjega redarstvenega urada?

Nekdo se je že oglasil na tem mestu z zahtevo, naj se zraven drugih preskrbe tudi slovenski nadpisi. Do danes imamo na vseh c. kr. uradih (izvzemši komisarijata za okolico) samo laške in nemške nadpise!

Nas imajo morda slavna državna gospoda za ljudi, ki so manje vredni od tukajšnjih nemških priseljencev. A mi smo domačini, avtohtono prebivalstvo in pošteni davkoplačevalci!

Skrajni čas je, da se z vso energijo postavimo proti takim zapostavljanjem po c. k. oblastih ter da odločimo zahtevamo, kar nam gre kakor državljanom! Mi smo sicer že uravnali svoje postopanje tako, da ne bomo več klečevali okoli onih, ki nas — v plačilo za našo udanost in zvestobo — tepejo, a pojdemo še dalje, ako se nam v kratkem ne da, kar bi morali že zdavnaj imeti.

Ako nas poznajo, ko treba dati krvne in denarne davke, ako nas poznajo, ko treba prelivati kri za državo, je menda več nego logično, da nas morajo poznati tudi tedaj, kadar zahtevamo svoje pravice!

Kje je slovenska šola? Kje je znak slovenskih nadpisov na državnih uradih in poslopijih? In kje je gospodar, ki bi mestnemu magistratu zapovedal, da mora slušati ministrske naredbe, izdane nam v prilogi?!

Ej gospoda! Tako ne pojde — in ne sme dalje! Mi hočemo, kar nam gre po zakonu!

Zaslugi priznanje! Pišejo nam: Odbor agitatorjev vladajoče stranke razpošilja poziv do somišljenikov, naj se zglasijo na sedežu društva »Patria«, kjer naj zapišejo svoja imena v album, ki ga ta odbor pokloni gospodu A. G. Benussiju v priznanje zaslug tega gospoda, ki je na zadnjih volitvah vodil stranko do zmage...

Gg. agitatorji vedo torej ceniti zasluge svojega voditelja. To je lepo od njih. Le škoda, da v svojem pozivu n'omenjajo tudi »redstev«, ki so stranko — poleg izbornega vodstva gospoda Benussija — dovedla do zmage. Res škoda, da so gospoda izvolili molčati o tem.

Jutri, v četrtek popoldne bo svirala svetoivanska godba na novem vrtu »Narodnega doma« pri sv. Ivanu. Komur ni bilo

mogoče še ogledati si novih prostorov, stori to prav lahko jutri popoldne. **Plačati ne bo treba nikake vstopnine.**

Najbrže, da bo ta koncert svetoivanske godbe tak, da bomo lahko poročali o lepem demaže veselju.

Odbor »Delalskega podpornega društva« bo imel redno sejo v petek dne 12. t. m. Društvo ostane jutri zaprto.

Procesija sv. Resnjega Telesa. Prejeli smo: Odbor bratovščine sv. Cirila in Metodija vabi vse svoje ude, da se udeležijo procesije sv. Resnjega Telesa pod bratovsko cerkveno zastavo sv. Cirila in Metodija. — Zbirališče bo na trgu pred cerkvijo sv. Jakoba ob 6. uri zjutraj. Na svidenje!

Odbor.

»Slovansko pevsko društvo« naznanja cenjenim svojim gospicam pevkam in gg. pevce, da se pevske vaje vršijo, kakor navadno, redno vsak tork in petek ob navadni uri v »Slovanski Čitalnici«. Po zadnjem koncertu »Fenice« ni se naznanil odmor, temveč se je povdarjalo, da se bodo vaje vršile tudi nadalje ob navadnih dneh. Društveni odbor nada se, da one gospice pevke in gg. pevci, kateri so si vzeli mal dopust, pretrgajo istega ter se odzovejo temu vabilu, temveč, ko se moramo pripravljati za več nastopov, mej temi v prvi vrsti za veliko veselico v korist družbe sv. Cirila in Metodija in za sv. mašo in veselico »Delalskega podpornega društva«, kakor tudi za projektirani izlet.

Odbor

»Slovanskega pevskega društva«. **Pevsko društvo »Vesela«** v Škedenju priredi svojo pevsko zabavo v gostilni pri g. Antonu Sanein-u p. d. (Oraš) v nedeljo dne 14. t. m. Začetek pevske zabave od 5. popoldne in bo zabava trajala do 10. ure zvečer.

Odbor.

Najdeno. Kakor smo sporočili včeraj, je nekdo — skoraj gotovo kak Sokolaš — izgubil na slavnosti v Ajdovščini žepno uro z verižico.

Ker je skoraj gotovo, da je lastnik najdene ure člen katerega goriškega ali kranjskega sokolskega društva, prosimo ljubljanske in goriške liste, da poslatnejo to našo notico.

Dotičnik naj se pismeno prijavi pri g. Fran Kravosu, blagajniku pevskega društva »Kolo« v Trstu, kateri hrani najdeno uro.

Najdeno se izroči onemu, ki poda opis ure in verižice.

Dražbe premičnin. V petek dne 12. junija ob 10. uri popoldne se bodo v skladu z naredbo tuk. c. kr. okrajnega sodišča za civilne stvari vršile sledeče dražbe premičnin: ulica Farneto 34, hišna oprava; ulica Chiozza 14, hišna oprava; ulica Luigi Galvani 1, hišna oprava; ulica Giulia 11, hišna oprava; ulica Poste nuovo 4, stroj, oprema v zalogi; knjige in razno; ulica Poste vecchie 18, koaj, cvetlice, oprema v zalogi in manufakturno blago.

Vremenski vestnik. Včeraj toplomer ob 7. zjutraj 18.2, ob 2. uri popoldne 22.5 C. — Tlakomer ob 7. uri zjutraj 761.2. — Danes plima ob 10.55 predp. in ob 9.12 pop.; oseka ob 4.5 popoldne in ob 3.44 popoldne.

Vesti iz ostale Primorske.

× **Družba sv. Cirila in Metodija** za Istro. (Zvršetek).

Iz zaključka tajnikovega poročila posnemljemo:

»Festina lente!« Polagoma naprej! To je bilo geslo upravi družbe v minolem letu. Šli smo dalje v razmerju s skromnimi sredstvi družbe. Dosegel se je marsikateri vapel, ali še ni odstranjena nevarnost, ki preti naši narodnosti. Še nam seza sovražnik po onem, kar je najvzvišeneje vsakemu narodu: po srcu in duši narodni!

To dušo in to srce moramo ohraniti rodu našemu in domovini naši. Iz tega izhaja slehernemu Hrvat in Slovenec dolžnost, da sodeluje na utrjanju temeljev naše družbe! V šolo treba pogledati, ako hočemo umeti važnost misije, ki jo vrši naša družba. Tu se vzgaja naraščaj, ki ostane zvest plugu in motiki. V tem naraščaju je jedro življenja našega naroda! Obstane našega naroda v Istri ni odvisen le od tega, ali bomo imeli nekaj več doktorjev in profesorjev. Tu se treba oprijeti korena. — Koliko je krajev po Istri, ki nam niso in nam nikdar ne dajo nobenega doktorja — ali naj jih radi tega prepuščamo njihovi usodi? To je pravo polje, na katerem se razvija delo-

vanje naše družbe. To delovanje daje naši družbi velik pomen za kulturo in za javno življenje naših ljudi v Istri. Zato je ne smemo podrežati nobenemu drugemu društvu! Ves narod hrvatski se je zato oklenil naše družbe. Duh bratske vzajemnosti krepi našo družbo in jej daje potrebne tolažbe in moči.

Tu navaja tajnik pretresljivo dogodbo. V Livadah so zidali družbino šolo. Tu je ponesrečil neki dečko, padši v jamo z apnom. Ko se je zviljal v groznih bolečinah in se boril s smrtjo, so ga svoji tolažili in prosili, naj vzame zdravilo, češ: Ako ne vzameš, umreti ti bo — za koga bo potem lepa šola? Mali ps je obrnil od bolečine izmučeni obraz in je šepnil: Bo za mojega brata!

In staren, ki je bil navzoč na tem prizoru, je pripovedal tajniku družbe: »Ko sem to čul, umaknil sem se v svoj kot in tam sem jokal... Občutil sem, da je ono dete reklo nekaj velikega — in jaz sem najbolj premišljeval o tem v času, ko smo ubogo dete nosili na grobje — in tedaj mi je ta naša šola postala tako mila, tako draga, kakor da je vsa samo moja...«

Tajnik pridodaja v zaključek:

Gospoda! Povedal sem to v razmišljanje vsem našim bratom posebno sedaj, v času, ko kri piše eno stran tužne zgodovine naše. — In zato — ako bi koga od naših ljudi ovirala kaka sebična misel v doprinasanju žrtev v prilog vzvišenemu cilju naše družbe, spomni naj se ta človek onih zadnjih besed našega mladega angaja-mučenika!

× **Iz Repentabra** nam pišejo: V nedeljo dne 14. t. m. bo imelo kmetijsko konsumno društvo Vrhovlje-Voglje ples, na katerem bo svirala godba od sv. Ivana pri Trstu.

Vstopnina k plesu 20 st. za komad, za uro ali ves čas pa po dogovoru. Odbor je preskrbel teran prve vrste po treh cenah. — Prijazna gospodinja pa postreže gostom z gorkimi in mrzlimi jedili. Cene zmerne. Na obilno udeležbo vabi

ODBOR.

Vesti iz Kranjske.

* **»Divji lovec«** v Vipavi. Pevsko društvo v Vipavi priredi dne 28. junija Finčgarjev narodni igrokaz »Divji lovec«. Prosi se, da si društva v okolici vpoštevajo to.

* **Olajšanje mestni občini Ljubljanski** Vsled Najvišje odločbe od dne 27. maja t. l. dovoljuje se mestni občini Ljubljanski na nje prošnjo glede odplačila 3% državnega posojila per 900.000 K naslednja olajšava. Posojilo je vrniti v 20 let. rokov od 1. pros. 1913. počenši. Do 1. pros. 1903. leta zapadle obresti (snašajo okoli 150.000 K) odpišejo se popolnoma; od tega časa naprej bo tekoče obresti poravnati.

* **Mesto poštnega odpravnika** na novo ustanovljenem c. k. poštnem uradu (III/6) v Trnovem, pol. okraj Postojna, je razpisano proti pogodbi in kaveiji 400 kron. Letna plača 400 kron, uradni pavšal 100 kron in letni pavšal 378 kron za lokalno dostavljanje poštinski pošiljatev.

Prošnje v teku treh tednov na pošto in brzojavno vodstvo v Trstu.

Vesti iz Štajerske.

— **Bodimo oprezn!** kadar poročamo o slovenskih porazih na točkah periferije! Bodimo previdni celo tedaj, ko so ti porazi gotova stvar, kaj pa še le, kadar doznajemo o njih le iz nemških listov, ki mnogokrat lažejo o naših porazih. Tako se je zgodilo te dni glede občinskih volitev v Škofji vasi pri Celju. Nemški listi so zagnali hurovski krik veselja, češ, da je slovenska stranka propadla. V resnici pa je bilo od 24 odbornikov izvoljenih — 23 Slovencev. Ali slovenski listi so šli nemškim listom na lim in so pridodavali primerne — jeremijade.

Pustimo na strani, da je to žalljivo za narodne delavce, ki se trudijo. Ali kako deluje to na slovensko javnost!! Prav ima »Domovina« ko pravi: Ne zanašajmo brez potrebe resignacije in potrnosti v naše občinatvo!

— **Vesti iz Štajerske.** Na veliki slavnosti mariborskih slovenskih društev minole nedelje je bila zbrana ogromna množica ljudstva.

Na volitvi iz veleposestva v okrajni zastop slovenjebiatski so zmagali nasprotniki. Žajimi so glasovali vsi trgovci in aristokratje.

Brzojavna poročila.

Sprememba na namestništvu v Galiciji.

DUNAJ 10. (B.) »Wiener Zeitung« objavlja spremembo na namestništvu v Galiciji in cesarjevo ročno pismo novoimenoivanemu namestniku grofu Potockemu.

Atentat na načelnika orožništva.

KIJEV 10. (B.) Ko je načelnik orožništva, general Novicki, zaslišaval židovsko babico Funukin, zaprt iz političnih vzrokov, planila je ista nanj z ostro nabrušenim nožem, ki ga je imela skritega v obleki ter mu je zadala rano na vratu, ki pa ni nevarna.

Kuga v Berlinu.

BEROLIN 10. (B.) Stanje oseb, ki so na opazovanju radi znakov oboletosti na kugi, je bilo sinoči dobro.

PEKING 6. (B.) V razsežnih poslopijih daykarije in urada za obrede, katera poslopija mejijo na dele mesta s ptujimi poslanstvi, je navstal danes požar, ki je uničil davčni urad, v katerem je bilo shranjenih 4 milijone taelov.

Nesreča na reki.

ROSTOV NA DONU 10. (B.) Ko je parnik »Moskva«, povrnivši se z nekega izleta v Azov, hotel pristati, je množica silila na most ladije, ki se je udrl. Število žrtev je veliko.

Izdajatelj in odgovorni urednik FRAN GODNIK.

Lastnik konsorcijska lista »Edinost«.

Natisnila tiskarna konsorcijska lista »Edinost« v Trstu

Marija Mozetič

rojena Travaini

je po dolgi in mučni bolezni, potolazena sv. zakramenti včeraj ob 8. uri zvečer mirno v Gospodu zaspala.

Užaljeni soprog Alojzij naznanja potrtega srca tužno vest vsem drugim sorodnikom, prijateljem in znancem.

Pogreb blage pokojnice se bo vršil iz hiše žalosti Via della Fontana šte. 6. A. jutri, v četrtek, ob 5. uri popoldne.

TRST, 10. junija 1903.

Svoji k svojim!

ZALOGA

pohištva

dobro poznane

tovarne mizarske zadruga v Gorici (Solkan) vpisane zadruga z omejenim poročtvom

prej Anton Černigoj

Trst, Via di Piazza vecchia (Rosario) št. 1. hiša Marenzi.

Največja tovarna pohištva primorske dežele.

Solidnost zjamčena, kajti les se osuši v to nalašč pripravljenih prostorih s temperaturo 60 stopinj. — Najbolj udobno, modern sestav. Konkurenčne cene.

Album pohištva brezplačen.

Naznanje!

Podpisani javljam slav. občinstvu da sem po dolgotrajni bolezni zopet prevzel vodstvo svoje čevljarske delavnice v Barkovljah.

Priporoča se udani

Mihael Vičič.

Tovarna pohištva

Aleksander Levi Minzi

ulica Tesa št. 25. A.

(v lastni hiši.)

ZALOGA:

Piazza Rosario (šolsko poslopije).

Cene, da se ni bati nikake konkurence.

Sprejemajo se vsakovrstna dela tudi po posebnih načrtih.

Ilustrovan cenik brezplačno in franko.

Sprejema zavarovanje človeškega življenja po najraznovrstnejših kombinacijah pod tako ugodnimi pogoji, ko nobena druga zavarovalnica. Zlasti je ugodno zavarovanje na doživetje in smrt z zmanjšujočimi se vplačili.

Vsak član ima po preteku petih let pravico do dividende.

Poljedelci!!

= najboljša romansko žveplo =
dvakrat rafinirano I. vrste, vreča po 7 kron
= najboljša modra galica =
po 64 stotink klgr. — Prodaja kmeti trdka
Huber & Co. Trst
ulica Madonnina (nasproti bivšemu parnemu mlinu).

Gulielmo Brod & C.

poznana trdka s

POHIŠTVOM
najelegantnejše vrste
ZAJAMČENE KAKOVOSTI
po najnižjih cenah
Via S. Giovanni št. 14

TRST vogal Piazza S. Giovanni.
KATALOGI BREZPLAČNO IN GRATIS

Proda se

hiša z dvema nadstropji in vrtom v bližini mesta. Več poizve se v naši tiskarni ulica Carintia št. 12.

Zaradi bolezni

se proda, kamnoseški obrt v deželni glavni mestu v Avstriji, ki ima prebivalstva 40.000, obrt je v sredi mesta, prevzeti se mora vse poslopje zaloge, orodje in tudi naročeno delo, obrt obstoji od 1847.

Naslov da iz prijaznosti upravnitvo tega lista.

Likalnica

Zavod sv. Nikolaja ustanovi likalnico. Cenjene dame, katere bi blagovolile podpirati to podjetje prosimo se uljudno da se čim prej priglase, bodisi ustmeno ali pisмено, vodstvu zavodu. Rocol 34. ali Stadion 19. I.

L. Luzerjev obliž za turiste.
Pripoznano najboljšo zdravilo proti kurjim očesom, žužjem itd.
Glavna zaloge:
Lekarna L. SCHWENK,
DUNAJ-MEIDLING.
Naj se obliž za turiste po zahteva K 1-20.
Vobiva se v vseh lekarnah.

TOVARNA POHIŠTVA
IGNACIJ KRON
dvorni založnik. — Ustanovlj. 1848.

TRST
ulica Cassa di Risparmio
Tovarna na Dunaju.
Novi ceniki, izvorni narisi, načrti za sobe na zahtevanje brezplačno.

„SLAVIJA“

vzajemna zavarovalna banka v Pragi.

Rezervni fond 25.000.000 K. Izplačane odškodnine: 75.000.000 K.

Po velikosti druga vzajemna zavarovalnica naše države z vseskozi slovaško-narodno upravo.

VSA POJASNILA DAJE:

Generalni zastop v Ljubljani, čegar pisarne so v lastni bančni hiši v Gospodskih ulicah 12.

Prodajalnica obuval G. Mayer Grego.

TRST. — Riborgo št. 19. — TRST.

Velikanski dohod za birmo.

Obuvala za pospode

črna, angleška po gld. 3.20, rumena,

po gld. 3.50.

Specijaliteta obuval za dečke.

Obuvala za gospe.

črna ali rumena, angleška po gld. 3.50

nizki čevlji lakirani a beli po gld. 1.90

Naročbe po meri.

Izbor oblek za moške in dečke.

Na najvišje povelje Njegovega

c. in kr. apostolskega Veličanstva

XXXV. ces. kr. državna loterija

za civilne dobrodelne namene totranske državne polovice.

Ta denarna loterija,

ki je jedina v Avstriji zakonito dovoljena, obsega 18.397 dobikov v gotovini v skupnem znesku 442.850 kron. Glavni dobiček znaša v gotovini:

200.000 kron

Žrebanje neprekinjeno dne 18. junija 1903. Jedna srečka stane 4 krone.

Srečke se dobivajo pri oddelku za državne loterije na Dunaju, III., Vordere Zollamtstrasse 7 in v loterijskih kolekturah, v tobakarnah, pri davčnih, poštnih, brzojavnih in železniških uradih, v menjalnicah itd.; igralci načrti gratis za kupce srečk.

Srečke se dopošljejo poštne prosto.

C. kr. ravnateljstvo loterijskih dogodkov

oddelk za državne loterije.

Podpirajte družbo Cirila in Metoda!

Odlikovana
1894.

1891.

Odlikovana
1894.

Odlikovana tovarna

na vodno in parno silo z najboljšimi stroji iz prvih nemških tovarn

ter

velika zaloga vsakovrstnega pohištva

Ivan Doljak v Solkanu pri Gorici.

Samostojna trdka brez vsake zveze z drugimi, ustanovljena l. 1889.

V lastni hiši. Lastne žage.

Tovarna razpolaga z mizarji, večimi od najnavadnejših do najfinjših del vseh slogov, enako z izvršnimi strugarji in rezbarji in najbolje izurjenimi tapetarji, tako, da lahko prevzame in izvrši v najkrajšem času vsako delo vseh slogov; prevzame tudi mebliranje vil, prenočišč, uradov itd. z navadnim in najfinjšim pohištvom.

Za mizarje.

Velika zbirka obkladov (remeša), strgarskih in rezljarskih izdelkov, za izdelovanje rezanega in poblanega lesa, vsakovrstnih okraskov, gol, korničev in vseh drugih mizarjskih potrebščin.

Vsaka konkurenca izključena, ker se dela samo iz lesa, posušenega v nalašč z to napravljeno peč, ter se trdka drži gesla: Solidnost in točnost v postrežbi.

Vrhu tega se jamči za vsak posamezen kos. — Brzojavi: Doljak — Solkan.

Prodajalnica obuval Julija Romanelli
CORSO 8.

Velikanski dohod za spomladni čas.

Obuvala za gospe

črna, angleška po gld. 3.20, rumena,

po gld. 3.50

Specijaliteta obuval za dečke.

Obuvala za gospe.

črna ali rumena, angleška po gld. 3.50

nizki čevlji lakirani ali beli po gld. 1.90

Naročbe po meri.

Rujavi čevlji za moške ali ženske po gld. 2.50

Zavarje posloja in premičnine proti požarnim škodam po najnižjih cenah. Škode cenjuje takoj in najkulantneje. Uživa najboljši sloves, koder postuje.

Dovoljuje iz čistega dobička izdatne podpore v narodne in obnove namene.

Gostilna

„ALLA BELLA VEDUTA“

ulica Romagna št. 20

nasproti vojašnici.

● Zbirališče slovenskih delavcev ●

Toči se pristno istrsko in vipavsko vino ter dalmatinski opolo.

Izvrstna kuhinja. — Vse po najnižjih cenah.

Priporoča se za mnogobrojen obisk ter klič: »Na zdar!« vsem slov. bratom

Gozađ Ivančič
gostilničar.

Svoji k svojim

Anton Skerl

mehanik

Piazza delle Legna 10. (hiša Caccia).

Gramofoni, fonografi, plošče in cilindri za godbo v velikem izboru.

Internacionalna godba in petje.

Vse po cenah, da se ni bati konkurence.

Specijaliteta:

Priprave za točenje piva.

NB. V olajšanje nakupovanja se prodajo vsi predmeti tudi na mesečne obroke.

ZOBOZDRAVNIK

Univ. Med. D.r Makso Brillant

v TRSTU

ulica S. Giovanni št. 5, I. nadstr.

Izvršuje zadelanja z emajlom, porcelanom, srebrom in zlatom.

Izdeluje posamezne umetne zobove kakor tudi celo zobovje.

ORDINIRA ob 9.—12. predp., 3.—5. popol.

Gustav Bonazza

v Trstu, Piazza Barriera vecchia, (vogal Androna dell' Olmo).

Velika zaloga pohištva, ogledal, okvirjev in tapetarij.

— Popolno opremljene sobe. — Konkurenčne cene.

Naročbe se dostavijo razven embalaže franko na kolodvor ali brod v Trstu.

Trgovski uslužbenec ali prodajalka

četudi razpolaga z malo glavnico se išče za prevzetja neke filijalke tik velikega kolodvora na Gorenjskem (Kranjsko).

Ponudbe pod »Karavankenhau« št. 40. Celje, poste restante, Štajersko.

Glavni zastop za Trst, Kras, Goriško, Istro, Dalmacijo in Tirolsko zavarovalnega društva na življenje in rente

GLOBUS

centralno ravnateljstvo na Dunaju I. Franz-Josefs-Quai št. 1a (v lastni hiši).

Popolno vplačana glavnica 2.000.000 K ustanovljena od dunajskega bančnega društva in bavarke hipotekarne in menične banke v Monakovu.

Sprejema zavarovanja na življenje v raznovrstnih kombinacijah in proti nizkim premijam. Specijalno zavarovanje otrok brez zdravniškega ogleda, izplačavi v slučaju ženitve ali prehoda v vojaške zavarovani znesek proti malemu odbitku pred pretekom zavarovalne dobe.

Glavni zastop v Trstu, Corso št. 7. Telefon 697

Promet s čeki in nakaznicami.

„LJUBLJANSKA KREDITNA BANKA“ v LJUBLJANI

Polnovplačani akcijski kapital
K 1.000.000

Kupuje in prodaja

vse vrste rent, zastavnih pisem, prioritet, komunalnih obligacij, srečk, delnic, valut, novcev in deviz.

Promete izdaja k vsakemu žrebanju.

Špitalske ulice šte. 2.

Zamenjava in eskomptuje

iztrebane vrednostne papirje in vnovčuje zaplate kupone.

Vinkuluje in divinkuluje vojaške ženitninske kavcije.

Eskompt in inkasso menic.

Daje predujme na vred. papirje.

Zavaruje srečke proti kurzni izgubi

Borzna naročila.

Podružnica v Spljetu

(Dalmacija.)

Denarne vloge vsprejema

v tekočem računu ali na vložne knjižice proti ugodnim obrestim. Vložni denar obrestuje od dne vloge do dne vzloga.